

Danyýel Kitaby — Otuz Birinji San

Amerikanyň Duýduryşy: Danieliň Düşündirişiniň Şu Gün Üçin Ähmiýeti

Jeff Pippenger

2023-12-26

Diwardaky ýazgy we Danyýeliň ony Belşazara düşündirişi, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň hem dinden çykan Respublikan şahyna, hem-de dinden çykan Protestant şahyna garşy çykarylan ahyrky hökümi aňladýar. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň esaslandyryjy atalarynyň başlangyç taryhy hem-de Adwentizmiň pionerleriniň taryhy aýdyň ýazga geçirilendir, emma şolaryň içinde jemlenen sapaklar we duýduryşlar “dört nesliň” dowamynda bir gyra süýşürilipdir. Belşazar bu hakykaty kämil derejede wekilçilik edýär.

Bir nesliň näçe wagta barabardygyny kesgitlep bilmek üçin takyk bir wagt möhletini anyklamak zerur däl, çünki Hudaýyň Sözi hiç haçan puja çykmaýar, we Onuň aýan edilen erkine garşy pitne eden milletleriň hasap-kitaplaryny Hudaýyň dördünji nesilde ýapýandygyny ol gönüden-göni aýdýar.

Soňra Hudaý şu sözleriň ählisini aýdyp şeýle diýdi: Men seni Müsür ýurdundan, gulçulyk öýünden çykaran Reb seniň Hudaýyňdyryn. Menden başga seniň başga hudaýlaryň bolmasyn. Özüň üçin ne ýokardaky asmanda bar bolan zatlaryň, ne aşakdaky ýerde bar bolan zatlaryň, ne-de ýeriň astyndaky suwlarda bar bolan zatlaryň hiç biriniň nagyşlanan şekilini ýa-da meňzeşligini ýasama. Olara baş egmegin hem olara gulluk etmegin; çünki Men, Reb seniň Hudaýyň, gabanjaň Hudaýdyryn; Meni ýigrenýänleriň atalarynyň etmişlerini çagalarynyň başyna, üçünji we dördünji nesline çenli ýetirýändirin; emma Meni söýýänlere we tabşyryklarymy berjaý edýänlere münlerçe nesil dowamynda rehimdarlyk görkezýändirin. Çykyş 20:1.

Soňky nesilde, şonuň üçin-de gadymy Ysraýylyň pygamberlik taýdan “dördünji nesli” bolan döwürde, Ýahýa Çokundyryjy hem-de Mesih şol nesli ýylanlaryň nesli diýip atlandyrdylar.

Ýylanlaryň nesli, siz erbet bolup, nädip ýagşy zatlary aýdyp bilýärsiňiz? Çünki agzyň aýdýany ýüregiň dolulygyndandyr. Ýagşy adam ýüreginiň ýagşy hazynasyndan ýagşy zatlary çykarýar; erbet adam bolsa erbet hazynasyndan erbet zatlary çykarýar. Emma Men size diýýärim: adamlaryň aýdan her bir biderek sözi üçin olar höküm gününde hasabat bererler. Çünki sözleriň bilen aklanarsyň, sözleriň bilen hem höküm edilersiň. Matta 12:34–37.

Ýer ýyrtyjysynyň iň soňky neslinde ol aňdarha (ýylan) ýaly gepleýär. 1863-nji ýyldan başlap, Ýekşenbe kanunyna çenli aralykda, Respublikan şah Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň Konstitusiýasyndan ýüz öwürdi. Hudaýyň bu millete bagyş eden bereketleri raýatlaryň we ýolbaşçylaryň ýüreklerini, özleriniň lezzet alyp başlan baýlygyny we bolçulygy emele getiren ýörelgeleri goramak jogapkärçiliginden sowdy; şeýlelikde olar, soňundan özlerini aldap-öwren şol baýlygy we bolçulygy ýüze çykaran mukaddes resminamany döretmekde esas goýujy atalaryň ýol görkezijisi bolan sebäbi unutdylar. Olar diňe bir şol mukaddes resminamanyň maksadyny unutmak

bilen çäklenmän, eýsem onuň içinde jemlenen ýörelgeleri gorap saklamak baradaky öz jogapkärçiliklerini hem unutdylar.

1863-nji ýyldan başlap, ýekşenbe kanuny güýje girýänçä, hakyky protestant şahy (Adwentizm) Hudaýyň William Milleriň gullugy arkaly berkarar eden esas goýujy hakykatlaryndan ýüz öwürdi. Hudaýyň Adwentizme eçilen bereketleri, raýatlaryň we ýolbaşçylaryň ýüreklerini özleriniň eýe bolup başlan ruhy baýlygyny döreden ýörelgeleri goramak borjundan sowdy, şeýle hem olar iki mukaddes çartda şekillendirilen habary kemala getirmekde öňdebaryjylaryň maksadyny unutdylar; bu habar özleriniň goramaly we yglan etmeli pygamberlik baýlygyny berkarar etmek üçin niýetlenendi.

Reb gadymy Ysraýyl bilen Sinaý dagynda äht baglaşanda, Öz halky bilen bolan äht gatnaşyklarynyň nyşany bolmaly bolan On kanunyny öz içine alýan iki mukaddes daş tagtany berdi. Ol ýyllyk baýramlary ornaşdyranda, Pentikost günü ýokary galdyrylmaly iki çörekden ybarat sadakanyň getirilmelidigini buýurdy. Bu iki çöregiň galgadylýan sadakasy mukaddes ýer hyzmatynda taýýarlanyşyna hamyrmaýa (adamzadyň günäsiniň, ýaman niýetiniň, pislighiniň we ikiýüzlüliginiň nyşany) goşulmaly bolan ýeke-täk sadaka bolupdy.

Siziň öwünmegiňiz gowy däl. Azajyk hamyrmaýanyň tutuş hamyry göterýändigini bilmeýärsiňizmi? Şonuň üçin köne hamyrmaýany aýryp tashlaň, tä täze hamyr bolarsyňyz; çünki siz hamyrmaýasyzsyňyz. Sebäbi biziň Pasha gurbanymyz bolan Mesih hem biziň ugrumyz üçin gurban edildi. Şeýlelikde, baýramy köne hamyrmaýa bilen-de, ýamanlygyň we pislighiň hamyrmaýasy bilen-de däl, eýsem ak ýürekdenligiň we hakykatyň hamyrmaýasy çöregi bilen belläliň. 1 Korinfliler 5:6–8.

Şol aralykda, sansyz-sajaksyz köp adam ýygnanyp, biri-biriniň üstüne basyşar derejä ýetende, ol ilki bilen Öz şägirtlerine şeýle diýmäge başlady: «Pariseýleriň hamyrmaýasyndan, ýagny ikiýüzlülükden agä boluň». Luka 12:1.

Galgalma sadakasy hökmünde ýokary galdyrylan iki tolkunly çörek ýüz kyrk dört müňüň baýdagynyň nyşanydy; olar günäkär bolsalar-da, Hudaýyň güýji arkaly özlerindäki ýamanlyk, pislik we ikiýüzlülük hamyrmaýasyny arassalap çykarypdylar. Çörekleriň içindäki hamyrmaýa günäni, Malakiýanyň üçünji babynda ähtiň habarçysynyň peç ody bilen “bişirilmek” hökmünde görkezilen arassalanma işi arkaly ýeňip geçen adamlary (günäkärleri) aňladýardy. Şeýle-de çörekler “asmanyň çöregini” aňladýardy, çünki olar hödürlenende galgalma sadakasy hökmünde asmana ýokary galdyrylmalydy.

Pentikost günü, Pentikost baýramynda ýyllar boýy hödürlenip gellen iki çörege degişli nusgalylygyň ýerine ýetirilmegi gelende, Mesihiň şägirtleri başga bir topary (ikinji çöregi) butparazlar dünýäsinden çagyryp çykarmak işine başladylar. Şonda günäden (hamyrmaýadan) arassalanan iki çörek bolardy.

On tabşyrykdan ybarat iki daş tagta gadymy Ysraýylyň äht gatnaşyklarynyň nyşanyna öwrüldi, tolkun sadakasy edilýän iki çörek bolsa irki hristian buthanasy bilen äht gatnaşyklaryny aňladýar. Ýer ýyrtýjysynyň taryhynyň başynda Habakugyň iki mukaddes tagtasy häzirki zaman Ysraýylynyň, ýagny hakyky protestant şahynyň, äht gatnaşyklarynyň nyşany hökmünde berildi;

edil mukaddes Konstitusíanyň Respublikan şaha berlşi ýaly. Reb häzirki wagtda ýüz kyrk dört müňi kuwwatly goşun hökmünde aýaga galmaga çagyýar, olar muny edenlerinde bolsa, ýedi esse gyzdyrylan peje zyňlýarkalar, tolkun sadakasy (alamat) hökmünde ýokary galdyrylar.

Şol baýdak On Tabşyrygyň kanunyny aňladýar; ol şeýle hem pejiň otunda asmandan inen diri Çörek olaryň ýanynda bolup ýöränleri, hem-de Habakugyň iki mukaddes tagtasynda nyşanlanan binýatlaýyn taglymatlary goldaýanlary aňladýar. Şol alamatlaryň hemmesi Ylham kitabyň on birinji babyndaky iki şaýatda beýan edilendir.

Belşazaryň hökümi ýerdäki haýwanyň iki şahyna garşy şaýatlygy aňladýar. Şol höküm wagtynda, ýurtda ýazgyny tanap we ony düşündirip biljek ýeke-täk adamyň Danyýel bolandygyna düşüňän bir aýal (bir ýygnak) bardy.

Men sen hakda eşitdim: sen düşündirişler berip bilýärsiň we şübhelere çözüp bilýärsiň. Indi ýazgyny okap, onuň düşündirişini maňa mälim edip bilseň, al geým bilen geýdirilersiň, boýnuňa altyn zynjyr dakylar we patyşalykda üçünji hökümdar bolarsyň. Şonda Danyýel patyşanyň huzurynda jogap berip aýtdy: “Goý, sowgatlaryň özüňe galsyn, sylaglaryňy bolsa başga birine ber; muňa garamazdan, men ýazgyny patyşa okap bererin we onuň düşündirişini oňa mälim ederin.”

Eý patyşa, Beýik Hudaý seniň ataň Nebukadnesara patyşalyk, beýiklik, şöhrat we hormat berdi. Oňa beren beýikligi sebäpli, ähli halklar, milletler we diller onuň önünde titräp gorkardylar: ol kimi islese öldürýärdi; kimi islese diri galdyryýardy; kimi islese ýokary göterýärdi; kimi islese peseldýärdi. Emma onuň ýüregi tekepbirlik bilen ýokary galdyrylansoň we aklyly buýsançada gatansoň, ol patyşalyk tagtyndan agdaryldy, şöhraty hem ondan alyndy. Ol adam perzentleriniň arasyndan kowuldy; ýüregi haýwanlaryň ýüregine meňzedildi, mesgeni hem ýabany eşekleriň arasynda boldy. Oňa öküzler ýaly ot iýdirildi, teni hem gökleriň çygy bilen ezildi; ahyrsoňy ol Beýik Hudaýyň adamlar patyşalygynda höküm sürýändigini we onuň üstünden kimi islese şony belleýändigini aňýança şeýle boldy.

Sen onuň ogly, eý Belşazar, bularyň hemmesini bilýän bolsaň-da, ýüregiňi peseltmediň; emma gökleriň Rebbiňe garşy özüňi beýgeltidiň; onuň öýüniň gap-gaçlaryny seniň önüne getirdiler, sen, begleriň, aýallaryň we gyrnaklaryň şolarda şerap içdiňiz; sen kümüşden, altýandan, bürünçden, demirden, agaçdan we daşdan bolan, görmeýän, eşitmeýän we bilmeýän hudaýlary öwdüň; emma demiň Öz elinde bolan we ähli ýollaryň Özüne degişli bolan Hudaýy şöhratlandyrmadyň. Şonda Ondan elin bir bölegi iberildi we bu ýazgy ýazyldy. Ýazylan ýazgy şudur: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Munuň düşündirişi şudur: MENE; Hudaý seniň şalygyňy sanady we ony tamam etdi. TEKEL; sen terezide çekildiň we ýetmez tapyldyň. PERES; seniň şalygyň bölündi we midelilere hem parsylara berildi.

Şonda Belşazar buýruk berdi, şonda Danyýele gyrmyzy don geýdirdiler, onuň boýnuna altyn zynjyr dakdylar we onuň hakynda patyşalykda üçünji höküm sürüji boljakdygyny yglan etdiler. Şol gije kaldeýleriň patyşasy Belşazar öldürildi. Midiýaly Dariýus hem, takmynan altmyş iki ýaşyndaka, patyşalygy ele aldy. Daniel 5:16–31.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny girizilen wagtda, ýaramazlygynyň käsesi-de, synag möhletiniň käsesi-de millet üçin, mürtede öwrülen Respublikanyň şahy üçin hem, mürtede öwrülen Protestantlygynyň şahy üçin hem doly bolar; çünki Hudaý “patyşalygy” (altynjy patyşalygy) “sanap, ony tamamlar.” Iki şah hem, millet hem “terezide” (mukaddes ýerde bolup geçýän hökümde) “çekilip, kem tapylar.” Şondan soň Amerikanyň Birleşen Ştatlary “bölünär,” sebäbi raýat urşy we despotizm başlanar, soňra bolsa Injil pygamberliginiň ýedinji we sekizinji patyşalyklaryna berler.

Reb Amorlylar hakynda şeýle diýdi: “Dördünji nesilde olar ýene şu ýere gelerler; çünki Amorlylaryň ýazygyny ölçeği entek dolan dälir”. Bu halk özüniň butparazlygy we bozuklygy bilen göze ilýän bolsa-da, öz ýazygynyň käsesini entek doldurmandy, şonuň üçin Hudaý onuň bütinleý ýok edilmegi barada buýruk berjek däl. Halk ylahy gudratyň aýratyn bir ýagdaýda ýüze çykarylýandygyny görmelidi, şeýlelikde olar özlerini aklar ýaly hiç bir bahanasyz galdyrlar. Rehimli Ýaradyjy olaryň ýazygyna dördünji nesle çenli sabyr bilen çydam etmäge taýýardy. Soňra, eger gowulyga tarap hiç bir üýtgeşiklik görünmese, Onuň höküm-jenjeleri olaryň üstüne inmelidi.

Çäksiz Olan henizem ýalňyşsyz takyklyk bilen ähli milletler bilen hasap saklaýar. Onuň rehimdarlygy toba çagyryşlary bilen hödürülen mahaly, bu hasap açyk galar; emma sanlar Hudaýyň kesgitleän belli möçberine ýetende, Onuň gazabynyň hyzmaty başlanýar. Hasap ýapylýar. Ylahy sabyr soňlanýar. Olar üçin indi rehim-şepagat haýyşy ýokdur.

Pygamber asyrlaryň içinden nazar salyp, hut şu döwri öz ylhamly görşüniň önünde gördi. Bu döwriň halklary deňi-taýy bolmadyk merhemetleriň kabul edijileri boldular. Olar gökleriň in saýlama bereketlerine eýe edildiler, emma artan tekepbirlik, açgözlük, butparazlyk, Hudaýa äsgermezçilik etmek we pes minnetdarlyksyzlyk olaryň garşysyna ýazylgydyr. Olar Hudaý bilen hasabyny tizden ýapýarlar.

“Ýöne meni titreyän zat şudur: in uly nur we artykmaçlyklary alanlar höküm sürýän günä bilen hapalananlardyr. Töweregindäkileriň adalatsyz täsiri astynda, köpler, hatda hakykaty ykrar edýänleriň hem ençemesi sowap, erbetligiň güýçli akymyna kapyl edilýärler. Hakyky takwalyga we mukaddeslige edilýän umumy ýigrenç, Hudaý bilen ýakyn birleşmeýänleri Onuň kanunyna bolan hormatlaryny ýitirmäge alyp barýar. Eger olar nura eýerip, ýürekden hakykata boýun bolan bolsalar, bu mukaddes kanun, şeýle ýigrenilip we bir gyra süýşürilip durka, olaryň nazarynda has-da gymmatly görünjekdi. Hudaýyň kanunyna edilen hormatsyzlyk has açyk ýüze çykdygyça, onuň berjaý edijileri bilen dünýäniň arasyndaky tapawut çyzygy has-da aýdyň bolýar. Ylahy buýruklara bolan söýgi bir gatlakda artýar, olara bolan äsgermezçilik beýleki bir gatlakda artdygyça.”

«Krizis çalt ýakynlaşýar. Çalt ulalýan sanlar Hudaýyň baryp görmeginiň wagtynyň eýýäm golaýlap gelendigini görkezýär. Ol jezalandyrmaga meýilsiz bolsa-da, şonda-da jezalandyrrar, hem-de ony tiz ýerine ýetirer. Nuryň içinde ýöreyänler ýakynlaşýan howpuň alamatlaryny görerler; emma olar heläketiň gopmagyna parhsyz, asuda garaşyp oturmaly däl. Özlerini Hudaýyň baryp görmek gününde Öz halkyny gorajakdygyna bolan ynanç bilen köşeşdirmeli däl. Asla beýle däl. Olar başgalary halas etmek üçin yhlas bilen zähmet çekmegiň öz borçlarydygyna göz ýetirmelidirler, kömek üçin berk iman bilen Hudaýa ýüz tutup. «Dogruçyl

adamyň täsirli, gyzgyn dilegi köp zady başaryar».

Takwalylygyň hamyry öz güýjüni bütinleý ýitirmändir. Ybadathananyň howpy we ruhdan düşkünligi in ýokary derejä ýeten wagtda, ýagtylykda durýan kiçijik topar ýurt-da edilýän ýigrenji zatlar üçin ah çekip, nala eder. Emma olaryň dog-a-dilegleri has hem aýratynlykda ybadathananyň hatyrasyna göteriler, çünki onuň agzalary dünýäniň ýol-ýörelgesine görä hereket edýärler.

Bu wepaly az sanlyja ynamlylaryň çyn ýürekden edýän dogalary biderek bolmaz. Reb ar alyjy hökmünde öňe çykanda, ol imany onuň päkliginde saklan we özlerini dünýäniň hapalygyndan tegmilsiz gorap saklanlaryň hemmesiniň hem penakäri bolup geler. Hut şu wagtda-da Hudaý Öz saýlanlarynyň, gije-gündiz Oňa ýalbarýanlarynyň, olara sabyr edip uzak wagt garaşsa-da, aryny aljakdygyny wada berdi.

Buýruk şeýle: «Şäheriň içinden, Ýerusalimiň içinden geç-de, onuň içinde edilýän ähli ýigrenji işler üçin ah çekýän we perýat edýän adamlaryň maňlaýlaryna bir nyşan goý». Bu ah çekip, perýat edýänler ýaşayyş sözlerini yglan edip gelýärdiler; olar käýinç berýärdiler, nesihat edýärdiler we ýalbaryp ýüz tutýardylar. Hudaý hormatsyzlandyryp gelenleriň kábiri toba etdiler we Onuň önünde ýüreklerini peseltdiler. Emma Rebbiň şöhraty Ysraýyldan çekilip gidipdi; köpüsi henizem diniň daşky görmüşlerini dowam etdireseler-de, Onuň gudraty we huzury ýokdy. Testimonies, volume 5, 208–210.

Belşazaranyň önünde duran Danyýel arkaly wekil edilenler, “Amerika üçin Geljegi” bilýänler, şol wagt Danyýeliň “al donuny”, “altyn boýunşygyny” alarlar we “patyşalykda üçünji hökümdar” diýip yglan edilerler. Al reňk ilkinji doglanlaryň nyşany we reňkidir; olar Atanyň mirasynyň iki esse paýyny alýanlar, ýagny ýüz kyrk dört müňdir.

Bular aýallar bilen haram bolmadyklar; çünki olar päkdirler. Bular Guzynyň nirä gitse, onuň yzyna düşýänlerdir. Bular Hudaýa we Guzuja ilkinji miweler hökmünde adamalaryň arasyndan halas edilip satyn alnanlardyr. Ylham 14:4.

Alamat hökmünde ýokary galdyrylýan iki çöregiň içinden, ellerine gyrmyzy sapak dakylanlar ilkinji doglanlardyr (ilk miwelerdir).

Onuň zähmeti tutanda, olaryň biri elini çykardy; mama onuň elini alyp, oňa gyzyly sapak baglap: «Ilki çykan şudur» diýdi. Emma ol elini yzyna çekende, ine, dogany çykdy; şonda ol: «Sen nähili ýaryp çykdyň? Bu ýarylyş seniň üstüne bolsun» diýdi. Şonuň üçin onuň adyna Pharaz dakdylar. Soňra elinde gyzyly sapakly bolan dogany çykdy; onuň adyna bolsa Zarah dakdylar. Gelip çykyş 38:28–30.

Mukaddes Ýazgylarda “gyzyl” hakynda ilkinji agzalýan ýer, Ýahudanyň atalyk eden ekizleriniň arasynda ilkinji bolup dünýä inen we ady “dogýan ýagtylyk” diýen manyny berýän “Zarahyň” ilkinji bolup çykanydyr. Ejesi Tamar (jelepçilik edipdi) Ýahudanyň ölen, erbet oglunyň aýalydy. “Dogýan ýagtylyk” bolan Zarah Ýahuda taýpasyndan çykdy we onuň elinde gyrmyzy bir sapak bardy. “Pharez” “bozup çykmak” diýmegi aňladýar, ol papalykdan ýüz öwürüp, Ýekşenbe kanuny krizisi döwründe Wawilondan çykyp gidýänleri aňladýar.

Ýerihon şäheri ýok edilende, “gyzyl ýüp” hem Ýerihonyň jelep aýalyny goran alamat bolupdy.

Ine, biz bu ýurda girenimizde, sen bizi sallap düşüren şol penjirede gyzyl ýüpi baglarsyň; hem-de kakaňy, ejeňi, doganlaryňy we kakaňyň ähli öý-hojalygyny öýüne ýygnarsyň. Şeýle bolar: öýüňň gapylaryndan çykyp köçä giden her kimiň gany öz kellesiniň üstünde bolar, biz bolsa günäsiz bolarys; emma öýde seniň bilen bolan her kimiň üstüne biriniň eli degse, onuň gany biziň kelleimiziň üstünde bolar. Eger sen biziň bu işimizi aýan etseň, onda bize ant içdiren bu antdan boş bolarys. Ol hem aýtdy: «Siziň sözleriňize görä bolsun». Soňra olary goýberdi, olar hem gitdiler; ol bolsa gyzyl ýüpi penjirede baglady. Ýeşuwa 2:18–21.

Danyýeliň gyrmyzy lybasy şonda onuň ýokary galdyrylýan iki tolkun çöreginiň ilkinjisi bolan ýüz kyrk dört müňi wekil edýändigini görkezýär. Olar çörek hökmünde gökden gelen Çöregi alamatlandyrýarlar; Ol haça çüýlenmäge barýan ýolunda umumy zalynda gyrmyzy don geýdirilen eken. Belşazzaryň meýlis zalynda, ýagny Isanyň gyrmyzy don geýdirilen umumy zalyňy öňden alamatlandyran ýerde, bu lybas “Future for America” atly eserde beýan edilen, edil öňde duran krizise düşüňýänlere berilýär.

Şondan soň häkimiň esgerleri Isany umumy zala alyp girdiler-de, onuň töweregine ähli esger toparyny ýygnadylar. Soňra Oňa eşiklerini çykaryp, al don geýdirdiler. Matta 27:27, 28.

Daniýel tarapyndan wekilçilik edilýänlere berlen lybas, ak bolan Mesihniň dogrulyk lybasydır.

Şatlanyp, begeneliň-de, Oňa hormat bereliň; çünki Guzynyň toýy geldi, Onuň gelni bolsa özüni taýyn etdi. Oňa arassa we ak nepis zygyr mata geýinmäge rugsat berildi; sebäbi ol nepis zygyr mata mukaddesleriň dogruçyllygydyr. Ylham 19:7, 8.

Danyýl hökmünde şekillendirilýänlere berlen don hem al, hem-de akdyr, çünki olaryň donlary Malahynyň üçünji babyndaky kir ýuwujy tarapyndan, ol Lewiniň ogullaryny arassalan wagty, kir ýuwujynyň sabyny bilen ýuwlup arassalanypdyr.

Emma onuň geliş gününe kim çydap biler? Ol peýda bolanda kim durup biler? Çünki Ol eredijiniň ody ýaly, kir ýuwujynyň sabyny ýalydyr. Ol kümşi eredip arassalaýan kimin oturar; Lewiniň ogullaryny arassalar, olary altyn we kümüş ýaly saplar, şýdip olar Rebbe dogrulyk bilen gurbanlyk hödürlerler. Malakiýa 3:2, 3.

Donuň dony akdyr, ýöne diňe Guzynyň al reňkli ganynda ýuwlandygy üçin.

We Isa Mesih tarapyndan hem — Ol ynamdar şaýat, ölülerden ilkinji doglan hem-de ýer ýüzüniň patyşalarynyň Hökümdarydyr. Öz gany bilen bizi söýen we günälerimizden ýuwan, hem-de bizi Hudaýa, Öz Atasyna, patyşalar we ruhanylar eden Oňa şöhrat we hökümranylyk ebedilikden-ebedilige bolsun. Amin. Ylham 1:5, 6.

Altyn zynjyr ilkinji gezek Ýusubyň Müsüriň ýolbaşçylygyna bellenen wagty ýatlanylýar.

Soňra Firgun Ýusuba diýdi: «Ine, men seni bütin Müsür ýurdunyň üstünden goýdum». Firgun ýüzügiňi öz elinden çykaryp, Ýusubyň eline dakdy; oňa nepis zygyr lybaslaryny geýdirdi we boýnuna altyn zynjyr asdy. Ony özüniň ikinji arabasyna mündürdi; onuň öňünden: «Dyza çökün!» diýip jar etdiler. Şeýlelik bilen, ol ony bütin Müsür ýurduna hökümdar etdi. Firgun

ýüzüginini öz elinden çykaryp, Ýusubyň eline dakdy; oňa nepis zygyr lybaslaryny geýdirdi we boýnuna altyn zynjyr asdy. Barlyk 41:41–43.

Ýusubyň Müsüre häkim edip faraon tarapyndan bellänmeginiň sebäbi, Ýusubyň faraonyň “ýedi wagt” hakdaky düşüni, “gündogar ýeliniň” weýran ediji öwürmegi bilen baglanyşyklylykda ýorup bilmegidi.

Şonda Ýusuba şeýle diýdi: «Düşümde, ine, derýanyň kenarynda durdum. Ine, derýadan etlek we görmegeý ýedi sygyr çykdy; olar çemenlikde otlaýardylar. Ine, olaryň yz ýanyndan ýene ýedi sygyr çykdy; olar juda hor, örän görksüz we etden düşgün eken; men olaryň ýalsyny Müsür ülkesiniň bütin ýerinde hiç wagt görmändim. Hor we görksüz sygyrlar ilkinji ýedi etlek sygry iýip gutardy. Olar olary iýip gutaranlaryndan soň hem, iýendikleri bilinmedi; çünki olar başdaky ýaly görksüz bolmagynda galýardylar. Şonda men oýandym. Soňra düşümde gördüm, ine, bir baldakda doly we oňat ýedi başak ösüp çykdy. Ine, olaryň yz ýanyndan gündogar şemalyndan gurap galan, inçe we solan ýedi başak çykdy. Inçe başaklar şol ýedi oňat başagy ýuwutdy. Men muny jadugärlere aýtdym, emma maňa muny düşündirip biljek hiç kim tapylmady». Ýusup Şonda şeýle diýdi: «Şondanyň düşüşi birdir; Hudaý Şonda Öz etjek zadyny görkezdi». Gelip çykyş 41:17–25.

Ýusup Faraonyň düşüni “çyzyk üstüne çyzyk” ýörelgesi boýunça düşündirdi, çünki ol ilki bilen Faraona şol iki düşüň biridigini habar berdi. Soňra ol “sygyrlara” we “başaklara” degişli bolan “ýedi” sözüni nyşan hökmünde düşündirdi. Parçada geçen “ýedi” sözi Levililer kitaby 26-da “ýedi gezek” diýip terjime edilen şol bir sözdür. Ýusup “ýedini” ýedi ýylyň, ýa-da iki mün baş ýüz ýigrimi günün nyşany hökmünde düşündirdi. Ýusup bilen Daniel ikisi-de Levililer kitaby 26-daky “ýedi gezek” nyşanyň düşündirýärdiler.

Faraonyň düşünde açlyk bugdaýyň başaklarynyň “gündogar ýeli bilen guradylmagy” arkaly ýüze çykarylypdy. Ýusubyň gönüden-göni ulanşy ýaly, setir üstüne setir, “gündogar ýeli” açlyk döwrüni we ykdysady çöküşi döredýäniň yslandygyny görkezýär; bu döwür Ýusuba we Danyýele altyn boýunbag berlen mahaly başlanýar, ol bolsa dünýä üçin baýdagyň ýokary galdyrylmagyny (Ýusubyň Müsri) we Hudaýyň beýleki sürüsini (Danyýeliň) Wawilondan çykarmak üçin çagyryşy aňladýar.

Birleşen Şatlaryň iki şahasy, Mukaddes Kitabyň pygamberliklerinde iki millet hökmünde görkezilýän ähli güýjler arkaly aňladylýar. Muňa pygamberlik taýdan Sodomdan we Müsürden, şeýle-de demirgazyk we günorta patyşalyklardan ybarat bolan Ysraýyldan, hem-de Med-Persiýa imperiýasyndan ybarat bolan Fransiýa hem girýär. Daniel kitabyň sekizinji babyndaky Med-Persiýanyň iki şahasy, patyşalygyň şahalarynyň biriniň soňra galyp çykýandygyny görkezýär.

Soňra men gözlerimi ýokary galdyryp gördüm, ine, derýanyň önünde iki şahly bir goç durdy; şol iki şah beýikdi, emma olaryň biri beýlekisinden has beýikdi, iň beýigi bolsa soň peýda boldy. Daniel 8:3.

Mada-Pars imperiýasynyň iki şahasy ýerdäki haýwanyň iki şahasyny aňladýar, sonuň üçin ýerdäki haýwanyň şahalarynyň biri beýlekisinden beýik bolmaly we soňra çykmalı. Ahyrzamanyň wagtynda, 1798-nji ýylda, ýerdäki haýwanyň hökümrarlygy başlandy, hem-de protestantizmiň

şahasy William Miller arkaly görkezilen pygamber Ylýas tarapyndan Karmel dagyna alnyp gidildi. Hakyky pygamber bilen ýalan pygamberiň arasyndaky tapawudy äşgär etjek bir göreşiň bolmagy gerekdi; bu bolsa 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndan 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryna çenli dowam eden Karmel dagynyň synagy arkaly amala aşyryljakdy.

Millerçi Adventizm, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň protestant mezhepleri papalyk Rimine dolanyp, onuň gyzalaryna öwrülen şol bir wagtda, Hudaýyň öňünden bellenen tertibi boýunça hakyky pygamber hökmünde tanaldy. 1863-nji ýylda Millerçi Adventizmiň hakyky protestant şahy, dinden çykan protestantizmiň Mukaddes Kitaby öwrenmegiň bozulan usulyna gaýdyp barmagy bilen, dinden çykan protestantizm bilen şol bir gatnaşyga gaýdyp bardy; çünki olar Eliýanyň habaryny ret etmegiň basgançaklaýyn işine başladylar. Şol bir döwürde ABŞ-nyň Raýat urşy başlandy. (Üns beriň: Mukaddes Ruh ret edilende, beýleki ruh höküm sürüp başlaýar, we netije hemişe uruş bolýar.) Şonda millet göni manyda, syýasy taýdan hem pygamberlik taýdan hem bölündi. Respublikançylygyň şahy, şol wagtdan başlap, iki esasy syýasy partiýanyň arasynda barha güýçlenýän göreşiň içinde boljakdy.

1863-nji ýyldan başlap, bölünişigiň bir nyşany hökmünde — sebäbi şol ýyl Demirgazyk bilen Günortanyň arasyndaky raýat urşunyň hut merkezi boldy — Respublikalyň şahynyň iki syýasy topary we Demokratik hem-de Respublikan partiýalardan, şeýle hem ýekşenbe güni saklaýan we Sabat güni saklaýan dinden çykan protestantlardan ybarat bolan Protestant şahynyň iki topary emele geldi. Her iki şahyň goşa bölünişi Mesihniň günlerinde saddukiler we pariseýler arkaly öňden şekillendirilipdi. Bir topar esas goýujy ýörelgeleri düýbünden ret etdi, beýleki topar bolsa esas goýujy ýörelgeleri goldaýandygyny ykrar etdi, emma ahyrsoňunda olary adam döp-dessurlary we adatlary bilen çalyşdy.

2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda wagşy haýwanyň keşbiniň synag döwri pygamberlik taýdan başlady we ol öz in ýokary nokadyna Ýekşenbe kanunynda, ýa-da Belşazzaryň serhoş toýunda ýetýär. Ýekşenbe kanuny ybadathana bilen döwletniň birleşmesiniň doly kemala gelendigini görkezýän nyşandyr. Şol pursatda dinden çykan respublikançylygyň we dinden çykan protestantçylygyň iki şahy bir dinden çykan şaha öwrülýär; hut şonda Daniel üçünji şah, ýa-da üçünji hökümdar, ýa-da in soňunda çykyp gelýän we has beýik bolan hakyky protestant şahy edilýär, çünki hut şonda ol baýdak hökmünde ýokary göterilýär.

Ýusup bilen Daniýel pygamberligiň şol bir ugrudyr, çünki ähli pygamberler setir üstüne setir arkaly ahyrky günleri anyklap görkezýärler. Olar ikisi-de muny görenlerinde “ýedi wagt”y ykrar etdiler. Yslamyň “gündogar şemaly” “Amerika üçin Geljegiň” nämedigini Belşazzara we Faraona düşündiriş berýänlerinde, diwaryň aşagyndan girip gelýär. Olar Mesihni dogrulygynyň “gyrmyzy donuny” geýýärler; ol bolsa Mesihniň gany arkaly şeýle edilen “ak don”dur. Olar baýdak hökmünde ýokary galdyrylýar we täç ýa-da altyn zynjyr hökmünde şekillendirilýär, çünki olar üçünji hökümdar bolup, has ýokary çykýar we in soňunda ýüze çykýar.

Biz indiki makalada Danyýel kitabyňyň altynjy babyny dowam etdireris.

“Akmaklygyň in soňky şol gijesinde Belşaçar we onuň beýikleri özleriniň günäsiniň hem-de Kaldýa patyşalygynyň günäsiniň ölçegini doldurdylar. Indi Hudaýyň saklaýjy eli golaýlap

gelýän belany öňünden sowup biljek dälidi. Hudaý dürli-dürli ylahi çäreleriň üsti bilen olara Öz kanunyna hormat goýmagy öwretmäge çalşypdy. Hökümi indi asmana ýetip barýanlar hakda Ol: ‘Biz Wawilony bejermäge synanyşdyk,’ diýdi, ‘emma ol bejerilmedi.’ Ýeremýa 51:9. Adam ýüreginiň geň terskelligi sebäpli, Hudaý ahyrsoňy yzyna alnyp bolmajak hökümi çykarmagy zerur gördi. Belşaçar ýykylar, onuň patyşalygy bolsa başga elleriň eline geçerdi.” Prophets and Kings, 530.